

5. Koval' T.I. (2009). *Pidhotovka vykladachiv vyshchoyi shkoly: informatsiyni tekhnolohiyi u pedahohichniy diyal'nosti: navch.-metod. posib.* [Training of higher school teachers: information technologies in pedagogical activity]. Kyiv, Ukraina : Vyd. tsentru NLU. 380. [in Ukrainian].

6. Chkhaylo M.B. Skachedub N.M. (2020). *Innovatsiyni tekhnolohiyi navchannya rukhovykh diy u profesiyniy pidhotovtsi maybutnikh fakhivtsiv fizychnoy kul'tury* [Innovative technologies of learning motor actions in the training of future specialists in physical culture]. *Pedahohichni nauky: teoriya, istoriya, innovatsiyni tekhnolohiyi*, 8 (102), 317–229.

7. Khramov V.V. *Innovatsiyni tekhnolohiyi navchannya rukhovykh diy u systemi fizkul'turnoy osvity* [Innovative technologies for teaching motor actions in the system of physical education]: *Doctor's thesis*. Kalininhrad, Russia. 478.

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.3K(147).68

УДК 796.011.1-057.87

Пантік В.В.

кандидат наук із фізичного виховання та спорту, доцент,
декан факультету фізичної культури, спорту та здоров'я
Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
ORCID: 0000-0001-5087-6893

Ващук Л.М.

кандидат педагогічних наук, доцент,
Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
ORCID: 0000-0002-3030-1440

Іщук О.А.

кандидат педагогічних наук, доцент
Волинський національний університет імені Лесі Українки, м. Луцьк
ORCID: 0000-0001-8696-4991

РІВЕНЬ ФІЗИЧНОГО СТАНУ СТУДЕНТІВ ФАКУЛЬТЕТУ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА АДАПТАЦІЙНІ МОЖЛИВОСТІ ОРГАНІЗМУ

Актуальність. Рівень фізичного стану студентів залежить від багатьох факторів, основні із яких пов'язані зі способом життя і рівнем рухової активності. Систематичні навчальні та поза навчальні заняття фізичними вправами є важливою умовою нормального фізичного і духовного розвитку особистості студента, обов'язковою умовою виховання пріоритетних орієнтацій на зміцнення здоров'я і мотиваційним стимулом до регулярних самостійних занять фізичними вправами та спортом. **Мета** дослідження: знання механізмів функціональних та психоемоційних залежностей дозволить здійснювати об'єктивний моніторинг психофункціонального стану студентів-фізкультурників в якості ілюстрації перенесення фізичних навантажень і адаптації до них. Дослідження проведено на базі Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки серед студентів 1-4 курсів спеціальності «Середня освіта. Фізична культура» факультету фізичної культури, спорту та здоров'я (135 осіб, серед них: 90 юнаків та 45 дівчат) у міжсесійний період. **Результати дослідження.** У даному дослідженні визначено рівень фізичного стану студентів та його вплив на адаптаційні можливості організму і стресостійкість студентів факультету фізичної культури. Визначено, що фізичний стан суттєво впливає на цілий ряд показників життєдіяльності студентської молоді. Встановлено, що оцінка функціонального стану серцево-судинної системи досліджуваних студентів знаходиться в межах нормативних величин для цієї вікової групи. З'ясовано, що 48% студентів мають несприятливий прогноз, тобто незадовільну нервово-психічну стійкість, 45% – малосприятливий прогноз (задовільну нервово-психічну стійкість) та 7% – мають високу нервово-психічну стійкість. **Висновки.** Знання механізмів функціональних та психоемоційних залежностей дозволить здійснювати об'єктивний моніторинг психофункціонального стану студентів-фізкультурників в якості ілюстрації перенесення фізичних навантажень і адаптації до них.

Ключові слова: фізичний стан, студенти, адаптаційні можливості.

Pantik V., Vashchuk L., Ischuk O. The level of bodily condition the students of faculty physical culture and his influence on adaptation possibilities of organism. Relevance. The level of physical condition of students depends on many factors, the main of which are related to lifestyle and level of physical activity. Systematic training and extracurricular physical exercises are an important condition for normal physical and spiritual development of the student's personality, a prerequisite for the education of priority orientations to promote health and a motivational incentive for regular independent exercise and sports. **The purpose** of the study: knowledge of the mechanisms of functional and psycho-emotional dependence will allow for objective monitoring of the psycho-functional state of students as an illustration of the transfer of physical activity and adaptation to them. The research was conducted on the basis of the Lesia Ukrainka Eastern European National University among students of 1-4 courses of the specialty "Secondary education. Physical Culture "of the Faculty of Physical Culture, Sports and Health (135

people, including 90 boys and 45 girls) in the intersessional period. **Research results.** This study determined the level of physical condition of students and its impact on the adaptive capacity of the body and stress resistance of students of the Faculty of Physical Education. It is determined that the physical condition significantly affects a number of indicators of life of student youth. It is established that the assessment of the functional state of the cardiovascular system of the studied students is within the normative values for this age group. It was found that 48% of students have an unfavorable prognosis, ie unsatisfactory neuropsychological stability, 45% have an unfavorable prognosis (satisfactory neuropsychological stability) and 7% have high neuropsychological stability. **Conclusions.** Knowledge of the mechanisms of functional and psycho-emotional dependence will allow for objective monitoring of the psycho-functional state of students as athletes to illustrate the transfer of physical activity and adaptation to them.

Keywords: condition, students, adaptive possibilities.

Постановка проблеми та аналіз джерел. Адаптація до системи вищої школи є найбільш проблемним видом адаптації, оскільки студентська молодь стикається з великим потоком інформації та великою кількістю завдань, вирішення яких здійснюється за рахунок функціональних резервів організму [2]. Емоційний стрес є однією з головних причин психічного напруження студентів. Він безпосередньо впливає на розумову і фізичну працездатність, увагу, адаптаційні можливості і здоров'я в цілому, яке самі студенти вважають домінуючою життєвою цінністю [3, 10]. Порушення режиму харчування і сну поглиблюють ці процеси.

Загальновідомим є позитивний вплив фізичних вправ на здоров'я людини [8, 11]. Систематичні навчальні та поза навчальні заняття фізичними вправами є важливою умовою нормального фізичного і духовного розвитку особистості студента, обов'язковою умовою виховання пріоритетних орієнтацій на зміцнення здоров'я і мотиваційним стимулом до регулярних самостійних занять фізичними вправами та спортом. Разом з тим, регулярні фізичні навантаження викликають психологічне розслаблення і допомагають витримувати емоційні перевантаження. Вони є запорукою психофізичного здоров'я і важливим фактором забезпечення успішності засвоєння знань та формування адекватного рівня стресостійкості студентів.

Аналіз наукових джерел та власні дослідження дають підстави стверджувати, що фізичний стан суттєво впливає на цілий ряд показників життєдіяльності студентів. Серцево-судинна система є індикатором адаптаційних можливостей організму. Адекватна перебудова серцево-судинної системи забезпечує пристосування організму до різноманітних умов зовнішнього середовища, фізичних та психоемоційних навантажень [7]. Тому вивчення її реакцій залежно від рівня фізичного стану студентів є актуальним завданням і може використовуватися в якості прогнозу.

Мета дослідження: знання механізмів функціональних та психоемоційних залежностей дозволить здійснювати об'єктивний моніторинг психофункціонального стану студентів-фізкультурників в якості ілюстрації перенесення фізичних навантажень і адаптації до них.

Методологія та організація дослідження. Дослідження проведено на базі Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки серед студентів 1-4 курсів спеціальності «Середня освіта. Фізична культура» факультету фізичної культури, спорту та здоров'я (135 осіб, серед них: 90 юнаків та 45 дівчат) у міжсесійний період. Середній вік студентів склав $19,6 \pm 0,12$ років. Від усіх учасників отримано добровільну інформовану згоду на участь в експерименті.

Констатувальний етап експерименту проходив упродовж березня-квітня 2018-2019 навчального року і включав вивчення психофункціонального та емоційного статусу досліджуваної вибірки. Для оцінки рівня фізичного стану (РФС) використовували розрахунковий метод О. Пирогової [5] (1):

$$\text{РФС} = \frac{700 - 3 \times \text{ЧСС} - 2,5 \times \text{АТ сер.} - 2,7 \times \text{вік} + 0,28 \times \text{вага}}{350 - 2,6 \times \text{вік} + 0,21 \times \text{зріст}} \quad (1),$$

де: РФС – рівень фізичного стану (ум.од.); вік – паспортна кількість років людини; вага – маса тіла людини (кг); зріст – довжина тіла (см); ЧСС – частота серцевих скорочень (уд./хв.); АТ сер. – середній артеріальний тиск (мм. рт. ст.).

Виклад основного матеріалу дослідження. На початковому етапі дослідження за допомогою методу О. Пирогової нами було виявлено рівень фізичного стану досліджуваної вибірки студентів. Отримані результати дозволили розподілити вибірку на п'ять груп з високим, вище середнього, середнім, нижче середнього і низьким рівнем фізичного стану.

До 1-ї групи з високим рівнем фізичного стану ввійшло 36,3% обстежених студентів (9 юнаків та 40 дівчат) з середнім значенням РФС $0,87 \pm 0,01$ та $0,73 \pm 0,01$ у.о. відповідно. До 2-ї групи з вище середнього рівнем фізичного стану ввійшло 27,4% студентів (34 юнака та 3 дівчат) з середнім значенням РФС $0,87 \pm 0,01$ та $0,73 \pm 0,01$ у.о. відповідно. До 3-ї групи з середнім рівнем фізичного стану ввійшло 26,7% студентів (34 юнака та 2 дівчат) з середнім значенням РФС $0,87 \pm 0,01$ та $0,73 \pm 0,01$ у.о. відповідно. До 4-ї групи з нижче середнього рівнем фізичного стану було віднесено 8,1% студентів (лише 11 юнаків) з середнім значенням РФС $0,87 \pm 0,01$ у.о. До 5-ї групи з низьким

рівнем фізичного стану ввійшло лише 1,5% студентів (2 юнаків) з середнім значенням РФС $0,87 \pm 0,01$ у.о.

Оцінка функціонального стану серцево-судинної системи досліджуваної групи студентів, яка здійснювалася під час практичних занять без фізичних навантажень та при низькій стресовій дії дозволила встановити, що у більшості студентів функціональні кореляції ЧСС та АТ знаходяться в межах нормативних величин для цієї вікової групи (табл. 1). Зокрема, середнє значення ЧСС у вибірці – $72,53 \pm 0,96$ уд./хв., АТ сист. – $115,29 \pm 1,11$ мм.рт.ст., АТ діас. – $74,5 \pm 0,81$ мм.рт.ст. Проте, ЧСС досліджуваних дівчат 3-ї групи та юнаків 4-ї та 5-ї груп були дещо підвищеними. По показниках АТ (систоличного і діастолічного) підвищення вище від норми зафіксовано у юнаків 5-ї групи та дівчат 3-ї групи.

При оцінці нейровегетативного статусу у всіх досліджуваних групах у більшості студентів виявлено стан ейтонії (збалансованої вегетативної регуляції), про що свідчить середнє від'ємне значення ІК. Проте, в незначній групі студентів спостерігається домінування симпатичного тону вегетативної нервової системи (11,9%, $n=16$): у юнаків – по 2 чоловіка у 2-й, 3-й та 4-й групах і 1 у 5-й групі; у жінок – 9 осіб тільки у 1-й групі. Також виявлена значна група студентів з вираженою ваготонією (31,1%, $n=42$). Їх розподіл по досліджуваних групах: юнаки – 6 осіб у 1-й групі, 12 – у 2-й, та 9 у 3-й групі; дівчата – 13 студенток у 1-й групі та по 1 особі у 2-й та 3-й групах.

Таблиця 1

Результати дослідження серцево-судинної системи студентів-фізкультурників з різним рівнем фізичного стану ($\bar{x} \pm S_x$, $n = 135$)

Показник	Стать	Рівень фізичного стану				
		високий	вище середнього	середній	нижче середнього	низький
		чол. n=9	n=34	n=34	n=11	n=2
Жін. n=40	чол.	59,11±1,98	66,12±1,98	75,41±1,19	90,82±2,05	102,0±10,1
	жін.	70,83±1,58	80,0±2,31	85,5±7,5	-	-
ЧСС, уд./хв.	чол.	101,33±4,9	118,29±1,4	122,32±1,85	121,82±2,63	127,5±7,5
	жін.	106,9±1,92	116,67±8,82	125,0±5,0	-	-
АТ сист., мм.рт.ст.	чол.	67,11±1,46	72,06±1,3	79,21±1,41	81,82±2,26	85,0±5,0
	жін.	70,18±1,39	84,33±3,84	90,0±10,0	-	-
АТ діаст., мм.рт.ст.	чол.	1,65±0,07	2,0±0,03	2,22±0,03	2,42±0,04	2,54±0,05
	жін.	1,86±0,04	2,24±0,08	2,44±0,08	-	-
АП, ум. од.	чол.	-15,08±5,86	-10,01±2,97	-6,57±3,25	9,05±4,23	15,37±13,2
	жін.	-1,8±3,63	-5,68±0,01	-7,11±21,09	-	-

Рівень адаптаційного потенціалу показав в цілому задовільний стан механізмів адаптації. Проте, виявлено студентів із напруженням механізмів адаптації: у 2-й групі юнаків – 4 особи; у 3-й групі – найбільша кількість студентів з такими показниками ($n=21$, 61,8% чисельності цієї групи) та всі досліджувані 4-ї (11 осіб) та 5-ї (2 осіб) груп. Серед студенток виявлено з напруженням механізмів адаптації лише 5 дівчат, які увійшли до складу 2-ї та 3-ї груп.

Дискусія. Наукові дані чітко свідчать про те, що фізична активність має позитивний і захисний вплив на серцево-судинну систему. V. Drogomeretsky et al. [9] підтверджують важливість стану серцево-судинної системи як індикатора перенесення навантажень у студентів. Зміна функціонального стану організму у процесі занять фізичною культурою і спортом дозволяє досягнути енергетично вигідної діяльності, яка є передумовою оптимального стану в нових умовах адаптації. Роль вегетативної нервової системи є вирішальною при регуляції та адаптації організму до регулярних фізичних навантажень. Так, при оцінці індексу вегетативної регуляції (ІК) ми відзначали значну групу студентів з вегетативною рівновагою, що пояснюється адаптацією організму до фізичних навантажень. Разом з тим, у кожного третього студента ми фіксували виражену ваготонію – така закономірність цілком узгоджується з загальноприйнятими уявленнями про економізацію роботи організму людини у спокої під впливом регулярних фізичних навантажень.

Науковці [11] зазначають, що визначення адаптаційного потенціалу студентів-спортсменів і його динаміка повинні враховуватися для оптимізації фізичних навантажень і підвищення ефективності їх навчання. Напруження адаптаційного потенціалу системи кровообігу виявлено протягом навчання у 58-74 % студентів (Р. Поташнюк, І. Поташнюк, Г. Іванова та ін., 2002). Співвідношення рівнів задовільної адаптації і напруження адаптаційних механізмів серед хлопців і дівчат визначила З. Леонтьева: серед дівчат спостерігалась більша кількість осіб із задовільною адаптацією, ніж серед хлопців, що, на думку автора, пов'язано з гормональними відмінностями, меншою кількістю осіб із шкідливими звичками і більшою стійкістю до стресу та несприятливих чинників зовнішнього середовища у дівчат. Л. Арабаджи зазначає, що кількість студентів із напруженням

механізмів адаптації достовірно збільшується з віком (від 17 до 23 років), пов'язуючи цей факт з негативним впливом урбанізації, зі значним навчальним перевантаженням та недостатньою фізичною активністю студентської молоді. Разом з тим, науковці є солідарними у твердженні про підвищення адаптаційного потенціалу організму юнаків і дівчат під впливом тривалих фізичних навантажень [1]. Наведені дані узгоджуються з отриманими нами результатами: серед студентів задовільний рівень адаптаційного потенціалу виявлено у 60% юнаків та 88,9% дівчат. Найбільше студентів із напруженням механізмів адаптації встановлено у групах з середнім, нижче середнього і низьким РФС серед юнаків та у групах з вище середнього та середнім РФС у дівчат.

Окремі дослідники зазначають про наявність взаємозв'язку між руховою активністю студентів та їхнім емоційним станом. Вони вказують на середній і високий рівні параметрів САН при високому рівні рухової активності, спираючись на наявні кореляційні зв'язки між зазначеними параметрами [4, 6]. Отримані нами результати підтверджують такий хід речей лише стосовно шкал «самопочуття» та «настрій». Водночас, результати за шкалою «активність» є у переважній більшості незадовільними як у дівчат, так і у юнаків різних груп РФС. Припускаємо, що під поняттям «активність» студенти зрозуміли безпосередньо фізичну активність, а оскільки дослідження проводилося під час практичних занять аудиторного типу, то і студенти свою тимчасову фізичну пасивність перенесли у площину незадовільної «активності».

Висновки та перспективи подальших досліджень. Стала поведінка людини в умовах стресу є одним з важливих психологічних чинників забезпечення його успішного подолання. Нині, незважаючи на достатню кількість робіт з даної проблеми, немає ясності в розумінні суті стресостійкості, ролі психіки в її забезпеченні і особливостей прояву в різних ситуаціях. Зауважимо, що фізичні та розумові навантаження багато в чому визначаються ступенем психічної напруженості, яку відчуває студент. В цьому відношенні навчання на факультеті фізичної культури є специфічним у тому, що без вираженої психічної напруженості, без стресу, неможлива повноцінна адаптація до навантажень, як неможливий і високий рівень тренуваності і готовність до ефективної змагальної діяльності. Виявлена картина вимагає пошуку ефективних копінг-стратегій подолання стресу у таких студентів. Вважаємо, що ознайомлення та навчання методам підвищення стресостійкості позитивно позначиться на зниженні кількості серед студентів факультету фізичної культури досліджуваних з низьким рівнем стресостійкості; дасть можливість знизити емоційну напругу, яка призводить до зниження функціональних можливостей, хвороб, дистресу.

Список використаних джерел

1. Арабаджи Л.І. Адаптаційний потенціал системи кровообігу студентів. *Ukrainian Journal of Ecology*. 2012. № 1. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/adaptatsiyniy-potentsial-sistemi-krovoobigu-studentiv>
2. Белікова Н.О. Сучасні тенденції професійної підготовки майбутніх фахівців з фізичного виховання та спорту. *Вісник Чернігівського національного педагогічного університету імені Т.Г.Шевченка*. 2013. Вип. 112. Т. 2. С. 52-56.
3. Пантік В.В. Аналіз стану фізичного здоров'я студентів Східноєвропейського національного університету імені Лесі Українки. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2017. № 2(38), 121-126. URL: <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2017-02-121-126>
4. Перекопський С., Порохненко О. Вплив рухової активності на емоційний стан студентів. *Педагогічні науки: теорія, історія, інноваційні технології*. 2016. № 3. С. 246-253. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2016_3_32.
5. Пирогова Е.А. Совершенствование физического состояния человека. К. : Здоров'я, 1989. 167 с.
6. Семенова Н., Магльований, А. Рухова активність та психоемоційний стан студенток 15–17 років. *Physical Education, Sports and Health Culture in Modern Society*. 2015. № 2(30), С. 95-98. URL: <https://sport.eenu.edu.ua/index.php/sport/article/view/202>
7. Allen Mark S., Frings Daniel & Hunter Steve. Personality, coping, and challenge and threat states in athletes. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*. 2012. № 10(4). С. 264-275. doi:10.1080/1612197X.2012.682375
8. Bergier B., Tsos, A. & Bergier, J. Factors determining physical activity of Ukrainian students. *Annals of Agricultural and Environmental Medicine*. 2014. Vol. 21, no. 3, P. 613–616.
9. Drogomeretsky V.V., Kopeikina EN, Kondakov VL, Iermakov SS. Adaptation of Ruffier's test for assessment of heart workability of students with health problems. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*. 2017. № 21(1). P. 4-10. doi:10.15561/18189172.2017.0101
10. Vashchuk L.M., Pantik V.V. The Contents of the Fitness Program of the Force Orientation Depending on the Individual Features of the Students Body Structure. *Фізичне виховання, спорт і культура здоров'я у сучасному суспільстві*. 2018. № 2 (42). P. 25-32. DOI <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2018-02-25-32>
11. Tsos A., Sushchenko L., Bielikova N., Indyka S. Influence of working out at home on the expansion of cardiovascular disease risk factors. *Journal of Physical Education and Sport*. 2016, Vol. 16(3), Art 159. P. 1008–1011. Doi:10.7752/jpes.2016.03159

Reference

1. Arabadzy L.I. (2012). Adaptatsiyniy potentsial systemy krovoobihu studentiv. *Ukrainian Journal of Ecology*, 1. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/adaptatsiyniy-potentsial-sistemi-krovoobigu-studentiv>

2. Bielikova N.O. (2013). Suchasni tendentsii profesiinoi pidhotovky maibutnikh fakhivtsiv z fizychnoho vykhovannia ta sportu. *Visnyk Chernihivskoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu imeni T.H. Shevchenka*, Vyp. 112, T. 2– S, 52-56.
3. Pantik V.V. (2017). Analiz stanu fizychnoho zdorovia studentiv Skhidnoevropeiskoho natsionalnoho universytetu imeni Lesi Ukrainky. *Fizyчне vykhovannia, sport i kultura zdorovia u suchasnomu suspilstvi*, 2(38), 121-126. URL: <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2017-02-121-126>
4. Perekopskyi S., Porokhnenko O. (2016). Vplyv rukhovoї aktyvnosti na emotsiyni stan studentiv. *Pedahohichni nauky: teoriia, istoriia, innovatsiini tekhnolohii*, 3, 246-253. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/pednauk_2016_3_32.
5. Pyrohova E.A. (1989). *Sovershenstvovanye fizycheskoho sostoiانيا cheloveka*. Kyiv, Ukraine: Zdorovia.
6. Semenova N., Mahlovanyi, A. (2015). Rukhova aktyvnist ta psykhoemotsiyni stan studentok 15–17 rokiv. *Physical Education, Sports and Health Culture in Modern Society*, 2(30), 95-98. URL: <https://sport.eenu.edu.ua/index.php/sport/article/view/202>
7. Allen Mark S., Frings Daniel & Hunter Steve. (2012). Personality, coping, and challenge and threat states in athletes. *International Journal of Sport and Exercise Psychology*, 10(4): 264-275. doi: 10.1080/1612197X.2012.682375
8. Bergier B., Tsos, A. & Bergier, J. (2014). Factors determining physical activity of Ukrainian students. *Annals of Agricultural and Environmental Medicine*, Vol. 21, no. 3, 613–616.
9. Drogomeretsky V.V., Kopeikina E.N., Kondakov V.L., Iermakov S.S. (2017). Adaptation of Ruffier's test for assessment of heart workability of students with health problems. *Pedagogics, psychology, medical-biological problems of physical training and sports*, 21(1): 4-10. doi:10.15561/18189172.2017.0101
10. Vashchuk L.M., Pantik V.V. (2018). The Contents of the Fitness Program of the Force Orientation Depending on the Individual Features of the Students Body Structure. *Physical education, sports and health culture in modern society*, 2 (42), 25-32. DOI <https://doi.org/10.29038/2220-7481-2018-02-25-32>
11. Tsos A., Sushchenko L., Bielikova N., Indyka S. (2016). Influence of working out at home on the expansion of cardiovascular disease risk factors. *Journal of Physical Education and Sport*, Vol. 16(3), Art 159, 1008–1011. Doi: 10.7752 / jpes.2016.03159

DOI 10.31392/NPU-nc.series15.2022.3K(147).69
УДК 37.0:37.013(477)

Петренко Н.

кандидат педагогічних наук, доцент,
завідувачка кафедри фізичного виховання
Миколаївського національного аграрного університету, м. Миколаїв
ORCID: 0000-0001-9510-6737

Лесік І.

доктор філософії з економіки, доцент
Миколаївського національного аграрного університету, м. Миколаїв
ORCID: 0000-0003-1225-7594

Медведєва Л.

старший викладач кафедри фізичного виховання
Миколаївського національного аграрного університету, м. Миколаїв

ФОРМУВАННЯ ПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ НАУКОВО-ПЕДАГОГІЧНИХ ПРАЦІВНИКІВ ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ У СФЕРІ ЕКОЛОГІЧНОГО ТА АКТИВНОГО ТУРИЗМУ В АГРАРНОМУ УНІВЕРСИТЕТІ

У статті аналізується поняття педагогічної компетентності науково-педагогічних працівників фізичного виховання у сфері екологічного та активного туризму. Розкрито сутність і специфіку розвитку педагогічної компетентності науково-педагогічного працівника фізичного виховання; зазначено, що розвиток педагогічної компетентності у сфері екологічного та активного туризму має поєднуватися з самоосвітою та самовдосконаленням. Формування особистості майбутнього фахівця залежить від науково-педагогічного працівника, його педагогічної компетентності. Визначено педагогічну компетентність науково-педагогічного працівника як: інтегровану професійно-особистісну характеристику науково-педагогічного працівника, що забезпечує ефективність викладацької діяльності у закладі вищої освіти та відображає рівень сформованості професійно значущих якостей педагога, результати його педагогічної підготовки; особистісні можливості науково-педагогічного працівника ефективно реалізувати цілі освітнього процесу, що базуються на знаннях педагогічної теорії, психології, методик викладання та вмінні застосовувати їх в практичній діяльності. Зміст педагогічної компетентності розглядають у таких аспектах: проблемно-практичному, змістовому, ціннісному. Педагогічна компетентність науково-педагогічних працівників фізичного виховання розглядається як така, що відображає рівень сформованості професійних знань, умінь, навичок, особистісних та поведінкових якостей науково-педагогічних працівників. Дослідники педагогічну